

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ
 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ
 อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
 The Relationship between Knowledge and Public Participation
 in the Local Development Plan Process (A.D. 2018 – 2022)
 of Don Hua Lor Subdistrict Municipality,
 Mueang Chonburi District, Chonburi

เรวัต บุญตัน¹

Rewat Boontan¹

สุวิดา นวมเจริญ²

Suwida Nuamcharoen²

¹ ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

Police officer, Don Hua Lor Police Station, Mueang Chonburi District, Chonburi

² ผู้นิพนธ์ประสานงาน, อาจารย์ ดร.; หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Corresponding author, Lecturer, Dr.; Master of Public Administration, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand, E-mail: suwida.nan@gmail.com

Received: 30 May 2022, Accepted: 15 June 2023, Published: 27 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี (2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน โดยการเลือกวิธีสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นด้านวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านขั้นตอนแผนพัฒนาท้องถิ่น (2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ (3) ความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมของประชาชน แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ

Abstract

The purpose of this research was to study (1) to study the level of knowledge and understanding in the local development plan process of people living in Don Hua Lor Subdistrict Municipality Mueang Chonburi District Chonburi. (2) to study the level of people's participation in the process of local development planning, Don Hua Lor Subdistrict Municipality Mueang Chonburi District Chonburi. and (3) to study the relationship between level of knowledge and understanding of the local development plan process with the level of people's participation in the local development plan process of Don Hua Lo Subdistrict Municipality Mueang Chonburi District Chonburi. This research is exploratory research. The population is people who live in the municipality of Don Hua Lor Subdistrict. Mueang Chonburi District Chonburi Province. The sample consisted of 387 people by random sampling method. The research tool was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation statistics. and correlation coefficient.

The results showed that (1) The level of knowledge and understanding of the people in the overall local development plan process is at a high level. Separately, considering each aspect, it was found that. The definition of the local development plan had the highest average. followed by the objectives of the local development plan and the process of local development plans. (2) The level of people's participation in the local development plan process of Don Hua Lor Subdistrict Municipality Overall, it's at a high level. Separately, considering each aspect, it was found that. In terms of public participation in decision-making, the average was highest. followed by people's participation in the practice and the participation of the people in receiving benefits. (3) Knowledge and understanding of the local development plan of people living in Don Hua Lor Subdistrict Municipality have a positive relationship with the level of people's participation in the local development plan process of Don Hua Lor Subdistrict Municipality.

Keywords: Cognition, Public Participation, Local Development Plan, Don Hua Lor Subdistrict Municipality

บทนำ

นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น และทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจที่ชัดเจนมากขึ้น ดังนั้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายตามภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในท้องถิ่นเอง เริ่มแรก ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาระยะยาว และแผนพัฒนาสามปี ซึ่งเป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียนที่ต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปี และจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อมาระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ให้แก้ไขคำว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” และแก้ไขคำว่า “แผนพัฒนา” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” ในข้อ 4 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 และให้ใช้คำต่อไปนี้แทน

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ มีเนื้อที่ประมาณ 18.50 ตารางกิโลเมตร หรือ 11,562.5 ไร่ แบ่งเป็น 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านชาสมอ หมู่ 2 บ้านหนองไผ่กลางดอน หมู่ 3 บ้านหนองกงฉาก หมู่ 4 บ้านดอนบน หมู่ 5

บ้านดอนหัวฝ้อ หมู่ 6 บ้านดอนล่าง หมู่ 7 บ้านมาบสามเกลียว เทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ประกาศยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเทศบาลขนาดใหญ่เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2553 เดิมทีเป็นพื้นที่ประกอบการเกษตรกรรมหลายชนิด เช่น การทำนา การปลูกพืชสวน การทำนาเกลือ เป็นต้น แต่เนื่องจากปัจจัยด้านกายภาพและพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่เทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ระดับประเทศ คือ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ (อมตะนคร) ชลบุรี และยังเป็นศูนย์กลางระหว่างจังหวัดชลบุรีและกรุงเทพมหานคร เชื่อมโยงสนามบินสุวรรณภูมิกับท่าเรือแหลมฉบังแหล่งการค้าสำคัญของภาคตะวันออกและจังหวัดชลบุรี ทำให้สภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป จากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมเมืองและอุตสาหกรรม มีการย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ (อมตะนคร) ชลบุรี รวมไปถึงประชากรแฝงจากต่างพื้นที่และแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ทำให้ในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการจราจรที่หนาแน่นเพิ่มขึ้น ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโรงงานอุตสาหกรรมตามมา

ด้วยเหตุนี้เทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อจึงมีความจำเป็นต้องใช้การบริหารจัดการพื้นที่เพื่อรองรับการเจริญเติบโตของชุมชน แก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีทิศทาง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในชุมชน จะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้ทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม เป็นไปตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อได้ดำเนินโครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2560 เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาให้มุ่งไปสู่สภาพอันพึงประสงค์เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ในส่วนของการดำเนินการจัดเวทีประชาคมของเทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อ ได้จัดทำประกาศคัดเลือกบุคคลเข้าร่วมการประชุมประชาคมท้องถิ่นตามกำหนดสัดส่วนการประชาคมท้องถิ่นระดับตำบล จำนวน 230 คน เป็นตัวแทนภาคประชาชนในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อ จำนวน 8 ชุมชน ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อ คณะผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการ และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการจัดทำเวทีประชาคมของเทศบาลตำบลดอนหัวฝ้อ มีดังนี้

(1) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ผ่านกระบวนการประชาคมท้องถิ่น

(2) เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนที่อยู่ในชุมชนทุกชุมชนในเขตเทศบาล

(3) เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดประเด็นการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น

(4) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของชุมชน

(5) เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเกิดผลสัมฤทธิ์และสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชนในเขตเทศบาล ทั้งหมด ๘ ชุมชน จำนวน 3 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวน 300 คน คิดเป็นสัดส่วน 1 ต่อ 41 คน ของประชากรในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ เพื่อชี้แจงข้อราชการ การจัดทำกิจกรรม โครงการของเทศบาลและรับฟังปัญหาของชุมชน และในปีงบประมาณเดียวกันนี้ ได้จัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีการประชุมประชาคมชุมชนในเขตเทศบาล ทั้ง 8 ชุมชน ผู้เข้าร่วมประชาคมประกอบด้วย คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และประชาชนในแต่ละชุมชนนั้นๆ โดยใช้กระบวนการชุมชนในการสำรวจข้อมูล ปัญหา ศักยภาพของชุมชน การวิเคราะห์สาเหตุ และหาแนวทางแก้ไข แล้วกำหนดอนาคตและทิศทางการพัฒนาตนเองของชุมชน ในลักษณะจากชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ มากน้อยแค่ไหนและมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ และเป็นต้นแบบในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ (อมตะนคร) ชลบุรี หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

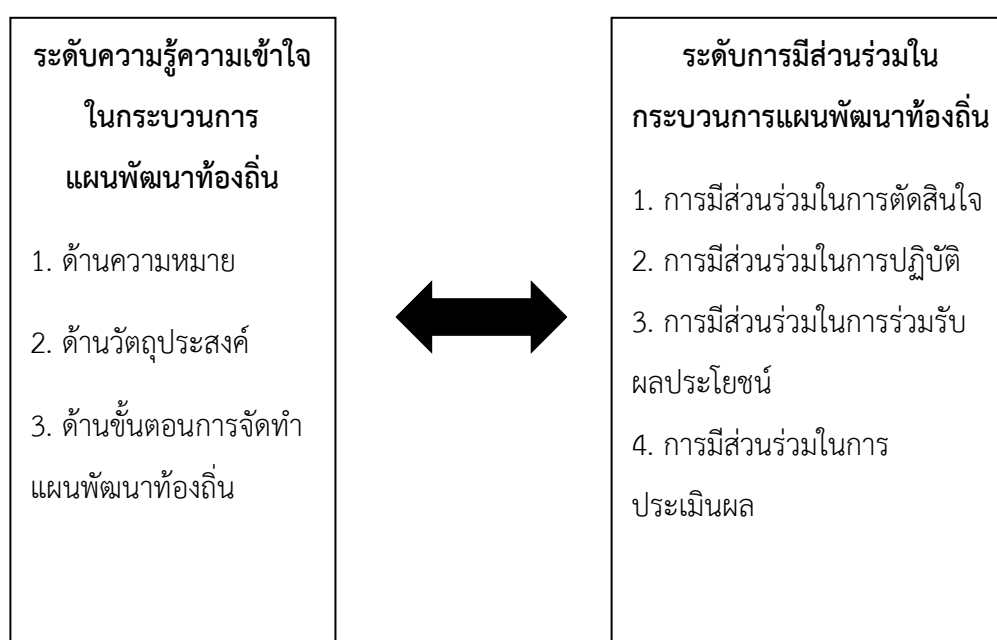
1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความรู้ความเข้าใจกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี **ประชากร** คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 12,283 คน (จากสำนักทะเบียนอำเภอเมืองชลบุรี ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2562) กลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane,1973 อ้างใน วนิดา วาติเจริญ และคณะ,2560) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน **ตัวแปรอิสระ** คือ ระดับการมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในด้านความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น **ตัวแปรตาม** คือ ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมินผล

กรอบแนวคิดของการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และ อับฮอบ (Cohen and Uphoff, 1980 อ้างใน ญัฐริการ์ เศษจันทร์, 2553) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
2. ได้แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยการนำวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด เพื่อสร้างแบบสอบถาม (Wiersma, 1986: 215 อ้างใน อมรรัตน์ ภิญโญนันตพงษ์, 2558: 16) แบ่งออกเป็น 3 ตอน แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิด ที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายปิด เป็นคำถามที่เกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามด้านความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านขั้นตอนของแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 12 ข้อ เป็นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่แบ่งเป็น 5 ระดับ เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบคำถามปลายปิด เป็นคำถามที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถามในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน จำนวน 16 ข้อ เป็นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนแบ่งเป็น 5 ระดับ ที่เรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ขอหนังสือจากสาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงนายกเทศมนตรีตำบลดอนหัวฬ่อ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ จำนวน 387 คน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยที่ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามมีความสมัครใจและได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลนั้น พร้อมทั้งอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาให้แก่ผู้ให้ข้อมูล และแจ้งเวลาในการกลับไปรับแบบสอบถามหลังจากที่ได้แจกแบบสอบถามนั้น 3 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน แบบสอบถามตอนที่ 1 สถิติเชิงบรรยายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อใช้ในการอธิบายให้มองเห็นลักษณะภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (รัตนะ บัวสนธ์, 2558) ที่มีการวัด 5 ระดับ เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (รัตนะ บัวสนธ์, 2558) ที่มีการวัด 5 ระดับ เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม

ร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 ใช้สถิติเชิงอ้างอิง วิเคราะห์สรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจและระดับการมีส่วนร่วมตามสมมติฐานที่ได้มีการกำหนดไว้ สถิติเชิงอ้างอิงที่นำมาใช้ในการศึกษา คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) สำหรับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของการศึกษาครั้งนี้ คือ 1.00-1.80 คือ ระดับน้อย ที่สุด 1.81-2.60 คือ ระดับน้อย 2.61-3.40 คือ ระดับปานกลาง 3.41-4.20 คือ ระดับมาก และ 4.20-5.00 คือ ระดับมากที่สุด

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.67 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปน้อยพบว่า ด้านความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 3.70 รองลงมาเป็น ด้านวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 และด้านขั้นตอนแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.66 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือช่วยผลักดันและสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 3.74 รองลงมาเป็น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71 และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของแผนการดำเนินงาน โครงการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น			
1. แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน	3.71	0.87	ระดับมาก
2. แผนการดำเนินงาน หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น	3.70	0.90	ระดับมาก
3. โครงการพัฒนา หมายถึง โครงการที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อการพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้	3.70	0.96	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.80	0.61	ระดับมาก
ด้านวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น			
4. เพื่อให้การบริหารภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือช่วยผลักดันและสนับสนุน	3.74	0.91	ระดับมาก
5. เพื่อแสดงความสัมพันธ์และสอดคล้องกันระหว่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและการจัดทำงบประมาณประจำปี	3.68	0.95	ระดับมาก
6. เพื่อแสดงแนวทางและทิศทาง รวมทั้งเพื่อเป็นการประเมินผลการพัฒนาในช่วงเวลาแต่ละปีว่าสามารถตอบสนองต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายหรือไม่	3.71	0.90	ระดับมาก
7. เพื่อเป็นการเตรียมแผนการดำเนินงาน โครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ทันทีที่รับงบประมาณ	3.60	0.94	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.68	0.64	ระดับมาก

ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านขั้นตอนของแผนพัฒนาท้องถิ่น			
8. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบ ปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้อง	3.67	0.96	ระดับมาก
9. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทาง ปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูล ในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	3.65	0.95	ระดับมาก
10. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแนวทาง และข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น แล้วเสนอ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น	3.64	0.97	ระดับมาก
11. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอ ผู้บริหารท้องถิ่น	3.66	0.97	ระดับมาก
12. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและประกาศใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย	3.68	0.99	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.66	0.56	ระดับมาก

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ใน กระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรีจังหวัดชลบุรี

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.42 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านจาก มากไปน้อยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 3.53 รองลงมาเป็น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.44 และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การร่วมรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.42 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนมีความสนใจที่จะ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 3.86 รองลงมา เป็นเทศบาลจัดให้มีการให้ความรู้และ ข้อมูลทางวิชาการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 และเทศบาลมีการจัดทำ เวทีประชาคมหมู่บ้าน ชุมชน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมตัดสินใจ			
1. ท่านมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น/ชุมชน	3.86	0.91	ระดับมาก
2. เทศบาลฯ จัดให้มีการให้ความรู้และข้อมูลทางวิชาการในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น	3.69	0.94	ระดับมาก
3. เทศบาลฯ มีการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน	3.59	0.96	ระดับมาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในท้องถิ่น/ชุมชน ของท่าน ใน การ จัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน	3.37	1.05	ระดับปานกลาง
5. ท่านได้ร่วมพิจารณาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการกำหนดแผน/โครงการ เพื่อแก้ปัญหาในท้องถิ่น/ชุมชน ของท่าน	3.35	1.12	ระดับปานกลาง
6. ท่านได้ร่วมตัดสินใจ ลงมติ เลือกแผน/โครงการเพื่อดำเนินการแก้ปัญหา ในท้องถิ่น/ชุมชนของท่าน	3.31	1.17	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	1.11	ระดับมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติ			
7. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ทางเทศบาลได้ ดำเนินการหรือจัดทำขึ้นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3.35	1.13	ระดับปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ในโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น	3.38	1.09	ระดับปานกลาง
9. ท่านรู้สึกว่าคุณเป็นเจ้าของพื้นที่และต้องการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน ของท่าน	3.65	0.98	ระดับมาก
10. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรม หรือร่วมบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูล ให้แก่เทศบาลในการดำเนินงานโครงการ	3.36	1.08	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	0.76	ระดับมาก

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ			
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์			
11. ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากเทศบาลด้านทรัพย์สิน เช่น การเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้	3.30	1.12	ระดับปานกลาง
12. ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากเทศบาลด้านสังคม เช่น โรงเรียน สวนสาธารณะ ถนน ไฟฟ้า ประปา	3.57	1.02	ระดับมาก
13. ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากเทศบาลด้านบุคคล เช่น การได้รับความเคารพนับถือ มีอำนาจต่อรองทางการเมือง	3.38	1.55	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	1.30	ระดับมาก
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมประเมินผล			
14. เทศบาลได้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมการควบคุม ตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.34	1.15	ระดับปานกลาง
15. ท่านมีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลในปีที่ผ่านมา	3.18	1.20	ระดับปานกลาง
16. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินแผนงาน/โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว	3.16	1.22	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	0.70	ระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น กับ ระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อมีความสัมพันธ์เชิงบวกกันค่อนข้างมาก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการ
แผนพัฒนาท้องถิ่น และ ระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบล
ดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ตัวแปร	ระดับความรู้ความเข้าใจ	ระดับการมีส่วนร่วม
ระดับความรู้ความเข้าใจ	-	.774*
ระดับการมีส่วนร่วม		-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนา
ท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

เมื่อพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอ
เมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ทั้งนี้เกิดจากการที่
เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
โดยมีโครงการการประชุมกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชน จัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชน เสริมสร้าง
ความรู้ทางวิชาการในการจัดทำแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของ
สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้
คณะกรรมการชุมชน ที่ปรึกษาชุมชน และประชาชนในชุมชนเรียนรู้กระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งความหมาย
ของแผนพัฒนาท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอนแผนพัฒนาท้องถิ่น เกิดความเข้าใจและ
เรียนรู้กระบวนการคิดการจัดทำแผนชุมชน สามารถนำปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนมาจัดทำ
โครงการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และบรรจุในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ญัฐริการ์ เศษจันทร์ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า ประชาชนเสนอว่า
ควรมีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาในท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และ
สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิกพ กิตติศาสตร์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การทำประชาคมหมู่บ้านผลักดันให้ประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อ

แก้ปัญหาในท้องถิ่นของตน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กตัญญู แก้วหานาม (2554) ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล : กรณีศึกษา เปรียบเทียบระหว่างเทศบาลนครขอนแก่น และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์” พบว่า การจัดเวทีประชาคมเป็นเพียงพิธีการที่แสดงให้เห็นว่า เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น แท้จริงแล้วประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการแค่เริ่มต้นของการจัดทำแผนเท่านั้น

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมตัดสินใจมากที่สุด โดยประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่ มีความสนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และต้องการพัฒนาท้องถิ่น และเทศบาลมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชน จัดประชุมประชาคมระดับตำบล มีการให้ความรู้และให้ข้อมูลทางวิชาการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งได้ให้ประชาชนรับทราบยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของเทศบาล เกิดการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ปรัชชาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิบัติ ประชาชนได้ร่วมในการประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น เช่น สถานีตำรวจภูธรดอนหัวฬ่อ ในโครงการสายตรวจชุมชน ระหว่างอาสาสมัครหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อป้องกันเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ และประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรม เช่น บริจาคขยะรีไซเคิลให้เทศบาลเพื่อเป็นการลดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ โดยประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากเทศบาลด้านสังคม เช่น โรงเรียน สวนสาธารณะ ถนน ไฟฟ้า ประปา และด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมประเมิณผล โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งรายงานการติดตามและประเมินผลผ่านทางการติดประกาศและเผยแพร่ในเว็บไซต์หน่วยงานให้ประชาชนทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา มุ่งต่อกิจ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเทศบาลในจังหวัดระยอง” พบว่า เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมร่วมคิด และเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ทำให้การมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจของประชาชนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำอ้อย สุขพานิชย์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่าคณะกรรมการชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในเวทีที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมสามารถเสนอปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และมีอำนาจในการตัดสินใจในการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ จากการศึกษาพบว่า เทศบาลส่งเสริมให้ประชาชนในแต่ละชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านทางการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชน โครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของพื้นที่และมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นชุมชน รวมทั้งต้องการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน ที่ตนเองอาศัยอยู่ เมื่อเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมิณผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน คือ การรับรู้ และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ โพธิ์เนียม (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า ปัจจัยการให้ข้อมูลข่าวสาร การรับฟังประชาชน และการเปิดให้เข้าถึง มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ปานศาสตรา (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคือ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา วัชรพรพิพัฒน์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการร่วมกับประชาชนมีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จะเห็นได้ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเทศบาลได้มีการส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชน ที่ปรึกษาชุมชน และประชาชนในชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่น ผ่านทางโครงการต่างๆที่ทางเทศบาลได้จัดขึ้น เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชน โครงการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนและที่ปรึกษาชุมชน โครงการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชนในเขตเทศบาลทั้ง 8 ชุมชน โครงการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับตำบล ทำให้คณะกรรมการชุมชน ที่ปรึกษาชุมชน และประชาชนในชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น ใช้กระบวนการชุมชนในการสำรวจข้อมูลปัญหา มาวิเคราะห์หาสาเหตุ แนวทางแก้ไข และกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนเอง และสามารถนำปัญหาความต้องการของคนในชุมชนที่ได้จากการประชุมประชาคมใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผู้ทำการศึกษามีข้อเสนอแนะนำไปใช้ ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในเสนอปัญหา ความต้องการ และทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การส่งเสริมการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. นอกจากการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนชุมชน โครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านช่องทางอื่นด้วย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน สื่อโซเชียลมีเดีย หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. ควรศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และสาเหตุอื่น เช่น การประกอบอาชีพ ทักษะคติในทางการเมือง เป็นต้น ที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแผนพัฒนาท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กตัญญู แก้วหานาม. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล: กรณีศึกษา
เปรียบเทียบระหว่างเทศบาลนครขอนแก่นและเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์. ดุษฎีนิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการ
จัดหางาน. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540: ปัญหา อุปสรรค และทางออก. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ณัฐริการ์ เศษจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ. (2561). รายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2560. ชลบุรี: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและ
งบประมาณ เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ.
- เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ. (2561). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565) เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอ
เมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
สำนักปลัด เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. พิมพ์ครั้งที่ 18.
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิสชินเนสอาร์แอนด์ดี.
- นวรรตน์ ไตรรักษ์. (2549). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน
ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นัยนา ปานศาสตรา. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลในเขตอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- น้ำอ้อย สุขพานิชย์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาล
ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร
เพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสงค์ โพธิ์เนียม. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานของเทศบาล
เมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิภพ กิตติกาศ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสัน
มหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัทนา วัชรพรพิพัฒน์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วน
ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559. (2559, 28 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 133 ตอนพิเศษ 218
ง, หน้า 3.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561. (2561, 3 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 246 ง
หน้า 1.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ.
2562. (2562, 11 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 149 ง, หน้า 1-10.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2558). **วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วนิดา วาตีเจริญ และคณะ. (2560). **ระเบียบวิธีวิจัย: จากแนวคิด ทฤษฎี สู่ภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ศิพล รื่นใจชน. (2549). **ความรู้ความเข้าใจในสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์และ
รถจักรยานยนต์ ศึกษากรณีประชาชน หมู่ 1 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี**.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2556). **คู่มือการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณสำหรับท้องถิ่น**.
กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์. (2558). การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการ ปี 2556. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรอุมา มุ่งต่อกิจ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเทศบาลใน
จังหวัดระยอง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.